

PIKKU-NUUSKU 4 EVER

Oppimateriaalit Pikku-Nuusku 4 ever näyttelyn kokemisen tueksi.

Tehtävät on jaettu ennen näyttelyssä vierailua ja näyttelyssä vierailun jälkeen tehtäviin harjoitteisiin.

Voit valita tehtävistä omalle ryhmällesi/lapsellesi sopivimmat.

Oppimateriaalien tarkoitus on tukea lapsen kykyä käsitellä kokemaansa taide-elämystä sekä tukea lasta näyttelyn herättämien tunteiden käsittelyssä. Tehtävät ohjaavat myös pohtimaan, kuinka huomioida muita näyttelyssä kävijöitä. Oppimateriaalit on suunniteltu ryhmien tarpeisiin, mutta tehtäviä voi myös soveltaa tehtäväksi lapsen kanssa kahden kesken.

ENNEN NÄYTTELYVIERAILUA

Missä tunteet tuntuu, osa 1.

Piirretään ihmiskehon ääriviivat isolle paperille tai luokkahuoneen taululle. Valitaan 4 eri tunnetta, esim. ilo, suru, pelko ja viha. Valitaan eri tunteille eri väriset laput. Pohditaan yhdessä, että missä kohtaa kehoa eri tunteet tuntuu. Asetetaan eri tunteita vastaavat laput niihin piirretyn ihmiskehon osiin, joissa tunteet tuntuvat.

Tunnista tunnetoveri.

Kirjoitetaan eri tunteita lapuille. Arvotaan jokaista tunnetta 2kpl lapuilla. Kaikki esittävät tunnetta yhtäaikaan, ja kun löytää saman tunteen esittäjän, kättelee tunnetoveria ja ravistelee tunteen pois. Käydään läpi mitkä tunteet kenelläkin oli. Tehtävää voi myös helpottaa jakamalla useammalle saman tunnelapun. Esimerkkিতunteet: ilo, suru, pelko, viha, rakkaus, häpeä, väsymys, kyllästyneisyys, huvittuneisuus.

Lisää tunteita: <https://www.oph.fi/fi/oppimateriaali/tunteesta-tunteeseen-ohjaajan-opas/104-tunnetta-aakkosjarjestyksessa>

Tunnealias/pantomiimi.

Kirjoitetaan lapuille eri tunteita ja taitellaan laput siten, ettei teksti näy. Yksi kerrallaan saa ottaa lapun, ja esittää siinä lukevan tunteen aliaksena tai pantomiimina. Aliaksena esittäminen tarkoittaa, että saa kuvailla tunnetta ja selittää sanallisesti, millaisissa tilanteissa se ilmenee, mutta ei saa sanoa tunne-sanaa tai sen osaa myöskään vierailta kielillä. Pantomiimina ilmaiseminen tarkoittaa, että saa käyttää eleitä ja ilmeitä ja äännähdyksiä, mutta ei puhua. Muut yrittävät arvata, mikä tunne on kyseessä, ja kun joku arvaa oikein, lappu laitetaan oikein arvattujen joukkoon.

Äänestysarvuuttelu: Miten näyttelyssä toimitaan?

Opettaja/ryhmänohjaaja lausuu ääneen väittämän ja osallistujat vastaavat väittämiin äänestämällä "kyllä" tai "ei". Äänestystapa: Käden nostaminen = KYLLÄ, ei nosta kättä= EI.

Äänestyksen jälkeen ryhmänohjaaja lukee vastauksen ääneen.

Väite 1: Näyttelyn taideteoksiin saa koskea.

Vastaus: Näyttelyiden teoksiin saa koskea vain jos siihen on annettu erikseen lupa.

Väite 2: Näyttelytilassa saa juosta.

Vastaus: Juokseminen on hauskaa, mutta valitettavasti näyttelytilassa sitä ei saa tehdä, ettei taideteokset mene rikki ja ettei kehenkään ihmiseen satu.

Väite 3: Näyttelyyn voi tuoda oman lemmikin mukaan.

Vastaus: Ei valitettavasti, mutta näyttelyssä pääset tutustumaan hurmaavan Pikku-Nuusku hamsterin tarinaan.

Väite 4: Galleriassa saa olla hiljaa.

Vastaus: Kyllä! Voit käydä näyttelyn omassa tahdissasi läpi ja vetäytyä omiin oloihisi jos siltä tuntuu.

Väite 5: Galleriassa pitää olla hiljaa.

Vastaus: Galleriassa ei ole pakko olla hiiren hiljaa. Voit puhua kaverille näyttelyn herättämistä ajatuksista ja tunteista. Huomioithan kuitenkin myös muut näyttelyssä kävijät. Joku muu ympärilläsi saattaa kaivata hieman

omaa rauhaa.

Väite 6: Galleriassa saa nauraa

Vastaus: Kyllä! Jos näyttelyn teokset alkavat naurattamaan, anna naurun tulla.

Väite 7: Galleriassa saa itkeä

Vastaus: Kyllä! Jos näyttelyn teokset tai aihe alkavat sinua itkettämään, voit antaa itkun tulla. Jos haluat, voit hakeutua kaverin lähelle, kertoa opettajalle, että sinua itkettää tai vaikka puhua kotona perheellesi näyttelyn herättämistä tunteista.

Keskustelkaa lopuksi: Miten toisia ja toisen tunteita voisi kunnioittaa ja huomioida näyttelyssä vieraillessa?

Tarinatuokio.

1. Lue ryhmälle Pikku-Nuuskun tarina.

Keskustelkaa mitä ajatuksia ja tunteita tarina herättää?

2. Adjektiivitarina.

Opettaja tai ryhmänohjaaja pyytää ryhmältä eri adjektiiveja ja kirjoittaa adjektiivit tyhjiin kohtiin.

Adjektiivitarina luetaan ääneen. Keskustelkaa miten tarina muuttui ja miten oma tunnekokemus muuttui adjektiivien myötä.

PIKKU-NUUSKUN TARINA

Olipa kerran Pikku-Nuusku, joka oli harmaa-mustavalkoinen kääpiöhamsteri. Kun Pikku-Nuusku pääsi eläinkaupasta omaan kotiinsa häntä hieman jännitti. Hän suhtautui varauksella uuteen hoivaajaansa, 7-vuotiaaseen Tuiskuun. Hiljalleen molemminpuolisen luottamuksen synnyttyä Pikku-Nuuskusta tuli kuitenkin niin kesy, että kun Tuisku laitto i käden asumuksen pohjalle ja huhuii, niin hamsteri asteli Tuiskun kädelle ja hamsterin sai nostaa syliin.

Pikku-Nuusku tykkäsi kiipeillä Tuiskun kättä pitkin hartioille ja seikkailla hänen päällään. Pikku-Nuusku oli Tuiskulle hyvin rakas ja erityinen lemmikkihamsteri, heille syntyi lämmin suhde.

Pikku-Nuuskun lempiruokat olivat kurkku ja auringonkukan siemenet. Syödessään se täytti pienet hamsterin poskensa täyteen ruokaa ja tyhjensi poskensa ruokakätköihinsä.

Pikku-Nuusku tykkäsi puuhailla omia juttujaan. Se rakasti silputa vessapaperin hylsyjä ja kananmunakennoja. Pikku-Nuuskun häkissä oli juoksupyörä, oma mökki, silta ja tikkaat. Se tykkäsi todella paljon möyriä ja kaivaa tunneleita.

Eräänä päivänä Tuisku huomasi, ettei Pikku-Nuuskua oltu nähty pariin päivään ja ettei hamsterin ruokakupista enää hävinnyt ruokaa. Tuisku huhuii hamsteria, muttei se ilmestynyt kolostaan. Tuisku löysi Pikku-Nuuskun omasta mökistä pieneltä kippuralta kuolleena. Hamsterille tehtiin oma pieni rasia, joka pehmustettiin. Pikku-Nuusku asetettiin rasiaan ja haudattiin Tuiskun kodin takapihalle kukkapenkin nurkkaan. Tuisku oli surullinen ja itki Pikku Nuuskun hautajaisissa.

Aikaa kului ja elämä jatkui. Tuisku katseli toisinaan hautaa kukkapenkissä ja ajatteli Pikku-Nuuskua, kun kävi kotinsa takapihalla. Pikku-Nuusku säilyy ikuisesti Tuiskun muistoissa ja Tuisku on kiitollinen ihanista hetkistä, joita sai Pikku-Nuuskun kanssa viettää. Nyt Tuisku miettii, että onkohan Pikku Nuusku yksi taivaan pilvistä?

ADJEKTIIVITARINA

Olipa kerran Pikku-Nuusku, joka oli _____ kääpiöhamsteri. Kun _____ Pikku-Nuusku pääsi _____ eläinkaupasta omaan _____ kotiinsa häntä hieman jännitti. Hän suhtautui varauksella uuteen hoivaajaansa, 7-vuotiaaseen _____ Tuiskuun.

Hiljalleen molemminpuolisen luottamuksen synnyttyä _____ Pikku-Nuuskusta tuli kuitenkin niin kesy, että kun Tuisku laittoi käden _____ asumuksen pohjalle ja huhuii, niin hamsteri asteli Tuiskun kädelle ja hamsterin sai nostaa syliin. _____ Pikku Nuusku tykkäsi kiipeillä Tuiskun kättä pitkin hartioille ja seikkailla hänen päällään. _____ Pikku-Nuusku oli Nooralle hyvin rakas ja erityinen lemmikkihamsteri, heille syntyi lämmin suhde.

Pikku-Nuuskun lempiruokat olivat _____ kurkku ja _____ auringonkukan siemenet. Syödessään se täytti _____ hamsterin poskensa täyteen _____ ruokaa ja tyhjensi poskensa _____ ruokakätköihinsä. Pikku Nuusku tykkäsi puuhailla omia _____ juttujaan. Se rakasti silputa _____ vessapaperin hylsyjä ja _____ kananmunakennoja. Pikku-Nuuskun _____ häkissä oli juoksupyörä, oma mökki, silta ja tikkaat. Se tykkäsi todella paljon möyriä ja kaivaa _____ tunneleita.

Eräänä päivänä Tuisku huomasi, ettei Pikku-Nuuskua oltu nähty pariin päivään ja ettei hamsterin ruokakupista enää hävinnyt ruokaa. Tuisku huhuii hamsteria, muttei se ilmestynyt kolostaan. Tuisku löysi Pikku-Nuuskun omasta mökistä pieneltä kippuralta kuolleena. Hamsterille tehtiin oma pieni rasia, joka pehmustettiin. Pikku-Nuusku asetettiin rasiaan ja haudattiin Tuiskun kodin takapihalle kukkapenkin nurkkaan. Tuisku oli surullinen ja itki Pikku Nuuskun hautajaisissa.

Aikaa kului ja elämä jatkui. Tuisku katseli toisinaan hautaa kukkapenkissä ja ajatteli Pikku-Nuuskua, kun kävi kotinsa takapihalla. Pikku-Nuusku säilyi ikuisesti Tuiskun muistoissa ja Tuisku on kiitollinen ihanista hetkistä, joita sai Pikku-Nuuskun kanssa viettää. Nyt Tuisku miettii, että onkohan Pikku Nuusku yksi taivaan pilvistä?

Lemmikin kuolema.

Missä Pikku-Nuusku on nyt?

Kuolleen, meidän tuntemamme elämän jättäneen hamsterin ruumis on haudattuna omaan pieneen rasiaan kukkapenkin nurkkaan. Se mihin Tuiskulle tuttu ja rakas Pikku-Nuusku on mennyt, on kuitenkin yksi elämän suurimmista arvoituksista. On olemassa monenlaisia käsityksiä siitä, mihin kuoleman jälkeen päädytään.

Tuisku pohtii, että onkohan Pikku-Nuusku nyt yksi taivaan pilvistä?

Tuiskun äiti puolestaan miettii, että onkohan Pikku-Nuusku nyt sateenkaarisillalla odottamassa Tuiskua? Molemmat käsitykset ovat yhtä arvokkaita, Tuisku ja Tuiskun äiti kunnioittavat toistensa ajatuksia. Keskustelkaa ryhmässä erilaisista käsityksistä, mihin kuoleman jälkeen päädytään. Keskustelun päätteeksi jokainen voi piirtää jonkin aiheeseen liittyvän piirroksen ja esitellä sen muille.

Loppurentoutus.

Kehon jännittäminen ja rentouttaminen vuorotellen

1. Istu tuolilla jalat ja kädet alhaalla.
2. Vedä keuhkot täyteen ilmaa.
3. Jännitä itsesi kokonaan.
4. Puhalla keuhkot tyhjiksi.
5. Rentouta itsesi kokonaan.
6. Huomaa ero jännityksen ja rentouden välillä.
7. Toista muutaman kerran.

NÄYTTELYVIERAILUN JÄLKEEN

Mielikuvamatka.

Lue seuraava teksti osallistujille rauhallisesti:

Istu alas ja ota mukava asento.

Sulje silmäsi ja hengitä syvään sisään ja ulos.

Palaa mielessäsi näyttelytilaan.

Miltä lattia jalkojesi alla tuntuu, joustavalta, kovalta?

Mitä kuulet? Luokkatovereiden puhetta, liikenteen ääniä, äänimaiseman, musiikkia?

Miltä tila näyttää? Näyttääkö tila avaralta tai kiinnittääkö jokin yksityiskohta huomiosi?

Onko tila sinulle entuudestaan tuttu?

Keitä vieressäsi on? Luokkatovereita, opettajia?

Katso näyttelyn teoksia.

Muistele, mitä eri osia ja elementtejä näyttelyssä oli.

Mitä kuulet ja mitä näet? Kenties eri värejä, kuvia, veistoksen, valoja, varjoja, erilaisia ääniä, Pikku-Nuusku hamsterin? Kiinnittääkö jokin kohta näyttelyssä erityisesti huomiosi?

Mitä näyttely sinussa herättää? Hämmennystä, hilpeyttä, surua, tylsistymistä? Näille kaikille tuntemuksille on tilaa, anna niiden tulla ja mennä.

Kävelet ulos näyttelytilasta.

Tuntuuko sinusta erilaiselta kuin ennen näyttelyssä vierailua? Onko olosi kenties rauhallisempi, levottomampi, väsyneempi, virkeämpi tai inspiroituneempi?

Nyt palaamme takaisin tähän tilaan ja aikaan. Voit avata silmäsi. Mielikuvamatka on päättynyt.

Keskustelkaa, mitä ajatuksia ja tunteita mielikuvamatka herätti?

Pikku-Nuuskun tarina.

Keskustelkaa mitä kaikkea näyttelyssä oli, mitä koitte ja mitä Pikku-Nuuskun tarinasta kerrottiin. Luokkaa 2-4 hengen ryhmissä omien kehojenne avulla patsaita, joissa esitellään keskustelussa ilmenneitä muistikuvia näyttelystä. Esitelkää patsaat. Mitä ajatuksia ja tunteita patsaista tulee mieleen?

Mielipidejana.

Käykää luokan kesken mielipidejanan avulla läpi, millainen kokemus Pikku-Nuusku 4 ever näyttelyssä käynti oli. Mielipidejanassa janan toinen pää tarkoittaa kyllä ja toinen ei. Osallistujilta kysytään alla olevat kysymykset ja vastauksena he asettuvat seisomaan janalle siihen kohtaan, joka kuvaa omaa mielipidettä parhaiten. Halutessa mielipiteitä voidaan perustella ääneen.

Olitko käynyt ennen näyttelyssä jossain galleriassa tai museossa?

Menisitkö uudestaan johonkin toiseen näyttelyyn?

Piditkö Pikku-Nuusku 4 ever näyttelystä?

Herättikö näyttely sinussa ajatuksia?

Herättikö näyttely sinussa tunteita?

Toiko näyttely mieleesi muistoja jostain kuolleesta lemmikistä?

Inspiroiduitko itse tekemään taidetta?

Muistoalttari.

Luokaa yhdessä muistoalttari, jonka äärelle voi pysähtyä muistelemaan edesmenneitä, eli kuolleita lemmikkejä ja läheisiä. Kirjoittakaa tai piirtäkää edesmenneelle lemmikille tai läheiselle terveiset. Kirjoittakaa omia kuulumisia tai piirtäkää terveiset. Asetelkaa kirjeet ja piirrookset muistoalttarille. Voitte koristella alttaria ja pitää halutessanne pienen muistotilaisuuden. Muistotilaisuudessa voi halutessaan lukea ääneen kirjeet ja esitellä piirrookset.

Missä tunteet tuntuu, osa 2.

Jokainen piirtää ihmiskehon ääriviivat paperille tai omaan vihkoon. Päätetään yhdessä värit eri tunteille, noin 4 kpl. Esimerkkintunteita: Ilo, suru, pelko, viha, rakkaus, häpeä, väsymys, kyllästyneisyys, huvittuneisuus.

Väritetään itse piirtämän ihmiskehon eri osiin värejä sen mukaan, mitä tunteita on kokenut näyttelyssä vieraillessa ja/tai sen jälkeen ja missä kohtaa kehoa tunteet on tuntuneet. Esitelkää väritykset muille, mitä tunteita koit?

Mitä voi tehdä, kun tulee paha mieli?

Keskustelkaa ryhmän kanssa siitä, mitä kaikkea voi tehdä, kun tulee paha mieli. Opettaja/ryhmänohjaaja voi listata taululle keskustelussa syntyviä ideoita. Piirtäkää ideoiden pohjalta erilaisia asioita ja tilanteita, mitä voi tehdä, kun tulee paha mieli. Esitelkää piirrookset ja tehkää niistä oma näyttely. Ripustakaa piirrookset seinälle, roikkumaan katosta tai muuhun valitsemaanne paikkaan. Kutsukaa joku toinen luokka tai ryhmä näyttelyynne vierailulle.

Onnellisuusjana

Mene seisomaan siihen kohtaan asteikkoa, miten onnelliseksi itsesi tunnet eri tilanteissa. Osallistujilta kysytään alla olevat kysymykset ja vastauksena he asettuvat seisomaan janalle siihen kohtaan, joka kuvaa omaa tunnetta parhaiten. Onnellisuusjanassa janan toinen pää tarkoittaa suurta onnen tunnetta ja toinen ei onnen tunnetta. Halutessa tunnetta voidaan kuvailla ääneen.

Miten onnelliseksi tunnet itsesi...

Kun vietät aikaa kaverien kanssa?

Kun saat silittää lemmikkiä?

Kun onnistut koulutehtävässä?

Kun juhlit syntymäpäivääsi?

Kun alkaa kesäloma?

Kun opit jotain uutta?

Kun pelaat pelejä?

Kun koet taide-elämyksen?

Juuri nyt?

Palaute

Kirjoittakaa palautetta vierailukokemuksestanne näyttelyn tekijöille. Lähettäkää palaute sähköpostitse.

Kaikenlainen palaute on tekijöille arvokasta ja erittäin toivottua. Kiitos!

Sähköposti: kirjasto@lapua.fi